باسمه تعالی

آزمون تشریحی هماهنگ دی‌ماه

نام و نام خانوادگی: (دورهٔ دوم متوسطه)

مدرسه: کلاس: مدت آزمون: **۹۰ دقیقه** تاریخ آزمون: **۱۴۰۱/۱۰/۱۸**

نام درس: **فارسی** پایه: **دوازدهم** (رشته ریاضی و تجربی)

ردیف	سؤال	بارم
الف)	**قلمرو زبانی**	**۷**
۱	**معنی واژه‌های مشخص‌شده را بنویسید.** الف) عصارهٔ تاکی به قدرت او شهد فایق شده. ب) بفکن ز پی این اساس تزویر ج) هر چه به واسطهٔ آن به خدا رسند، فرض باشد. د) خسته از نشئهٔ خوب و پاک آن «اسرا» به خواب رفتم.	۱
۲	**در کدام گزینه واژه‌ای وجود دارد که در زبان فارسی «هم‌آوا» دارد؟ هم‌آوای آن را بنویسید.** الف) چون نیک اندیشه کنی، همه‌کس طالب حسن‌اند. ☐ ب) گفت: «از بهر غرامت جامه‌ات بیرون کنم» ☐	۰/۵
۳	**با توجه به متن زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید.** **«چشمهٔ آبی سرد در تموز سوزان به سینهٔ کویر سرازیر می‌شود. درست گویی عشق‌آباد کوچکی است و چنان که می‌گویند هم بر انگارهٔ عشق‌آبادش ساخته‌اند. مزینان از هزار و صد سال پیش، هنوز بر همان مُهر و نشان است که بود ...»** الف) یک وابستهٔ وابسته بیابید و نوع آن را بنویسید. ب) یک ترکیب اضافی و یک ترکیب وصفی بنویسید. ج) نقش دستوری کلمات مشخص‌شده چیست؟	۱/۵
۴	**نمودار پیکانی ترکیب زیر را بکشید و نوع وابسته‌های وابسته را بنویسید.** **«اعتصاب کارگران فقیر ایتالیا»**	۰/۷۵
۵	**کدام جمله‌ها ساختار «نهاد + مفعول + مسند + فعل» دارند؟ مفعول و مسند را در آنها مشخص کنید.** الف) هر کس که فکر جامعه را محترم نداشت. ب) محبت چون به غایت رسد آن را عشق خوانند. ج) عشق بنده را به خدا برساند.	۱
۶	**معنای واژهٔ مشخص‌شده را در بیت‌های زیر بررسی کنید.** الف) هر که دل از دست داد و عشوهٔ دنیا خرید / یوسف خود را به سیم قلب سودا کرد و رفت ب) روی خوب است و کمال هنر و دامن پاک / لاجرم همت پاکان دو عالم با اوست	۰/۲۵ ۰/۲۵

باسمه تعالی

آزمون تشریحی هماهنگ دی‌ماه

نام و نام خانوادگی: (دورهٔ دوم متوسطه)

مدرسه: کلاس: مدت آزمون: **۹۰ دقیقه** تاریخ آزمون: **۱۴۰۱/۱۰/۱۸**

نام درس: **فارسی** پایه: **دوازدهم** (رشته ریاضی و تجربی)

ردیف	سؤال	بارم
۷	**در متن زیر چند غلط املایی وجود دارد؟ شکل درست واژه یا واژه‌های املایی را بنویسید.** **«بحر مراقبت را کرانه نیست، نه واعظ خواهد و نه والی، مردی خواهد فایق و منسوب به انواع خصلت‌های پسندیده، نه محتسبی که بر سریر نشیند و رواق بیاراید و نه سفله که کار ثواب را در ممات هم‌نوعان و شیون و شرحه شرحه کـردن مشتاقان شناسند.»** الف) یک ☐ ب) دو ☐ ج) سه ☐	۰/۵
۸	**املای درست را از داخل کمانک انتخاب کنید.** الف) نهاده به (طاق / تاق) اندرون تخت زر ب) عموی بزرگم برجسته‌ترین شاگرد (حوضهٔ / حوزهٔ) ادیب بزرگ بود.	۰/۲۵ ۰/۲۵
۹	**در هر یک از موارد زیر نقش دستوری واژه‌های مشخص‌شده را بنویسید.** الف) بفکن ز پی این اساس تزویر ب) بوی گلم چنان مست کرد دامنم از دست برفت.	۰/۲۵ ۰/۲۵
۱۰	**در بیت «بنده همان به که ز تقصیر خویش / عذر به درگاه خدای آورد» نوع حذف را بنویسید.**	۰/۲۵
ب)	**قلمرو ادبی**	۵
۱۱	**نام نویسندهٔ آثار زیر را بنویسید.** الف) بخارای من ایل من ب) تمهیدات	۰/۵
۱۲	**مفهوم نمادین کلمه‌های مشخص شده را بنویسید.** الف) ای مرغ سحر! عشق ز پروانه بیاموز ب) بشنو این نی چون شکایت می‌کند	۰/۵
۱۳	**آرایهٔ مشترک هر دسته از ابیات و عبارات زیر را بنویسید.** الف) آیـین طریـق از نفـس پیـر مغـان یافـت / آن خضـر کـه فرخنـده پـی‌اش نـام نهادنـد آن کسی را که در این ملک سلیمان کردیم / ملـت امـروز یقـین کـرد کـه او اهـرمن اسـت ب) باران رحمت بی‌حسابش همه را رسیده. عشق آتش است، هر جا که باشد، جز او رخت، دیگری ننهد.	۰/۵

ردیف	سؤال	بارم
۱۴	**آرایه‌های «جناس، کنایه، اسلوب معادله و حسن تعلیل» را در ابیات زیر مشخص کنید.** الف) در دفتر زمانه فتد نامش از قلم / هر ملتی که مردم صاحب قلم نداشت ب) تا چشم بشر نبیندت روی / بنهفته به ابر چهر دلبند ج) نی حریف هر که از یاری برید / پرده‌هایش پرده‌های ما درید د) عشق بر یک فرش بنشاند گدا و شاه را / سیل، یکسان می‌کند پست و بلند راه را	۱
۱۵	**جاهای خالی را با مصراع یا واژه‌های مناسب پر نمایید.** الف) وین نغمه محبت، بعد از من و تو ماند / ..... ب) ..... / تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی ج) گفتی به ..... مهری نشسته گفتم / بیرون نتوان کرد ..... به روزگاران د) گر نور عشق ..... به دل و جانت اوفتد / ..... کز آفتاب فلک خوب‌تر شوی	۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵
۱۶	**در کدام یک از بیت‌های زیر حسن تعلیل وجود دارد؟ دلیل خود را بنویسید.** الف) تا درد و ورم فرو نشیند / کافور بر آن ضماد کردند ب) زین بی‌خردان سفله بستان / دادِ دلِ مردم خردمند	۰/۵
ج)	**قلمرو فکری**	۸
۱۷	**مفهوم کلی هر یک از ابیات زیر را بنویسید.** الف) شو منفجر ای دل زمانه / وان آتش خود نهفته مپسند ب) نی حدیث راه پر خون می‌کند / قصه‌های عشق مجنون می‌کند	۰/۵ ۰/۵
۱۸	**مفهوم مشترک بیت و عبارت زیر را بنویسید.** بی‌عشق زیستن را جز نیستی چه نام است؟ / یعنی اگر نباشی کار دلم تمام است حیات از عشق می‌شناس و ممات بی‌عشق می‌یاب.	۰/۵
۱۹	**درک و دریافت خود را از شعر زیر بنویسید.** **«من نمازم را وقتی می‌خوانم / که اذانش را باد گفته باشد سر گلدستهٔ سرو / من نمازم را پی تکبیرةالاحرام علف می‌خوانم / پی قد قامت موج»**	۰/۵

باسمه تعالی

آزمون تشریحی هماهنگ دی‌ماه

(دورهٔ دوم متوسطه)

نام و نام خانوادگی:

مدرسه: کلاس: مدت آزمون: **۹۰ دقیقه** تاریخ آزمون: **۱۴۰۱/۱۰/۱۸**

نام درس: **فارسی** پایه: **دوازدهم** (رشته ریاضی و تجربی)

ردیف	سؤال	بارم
۲۰	**مفهوم ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.** الف) عاکفان کعبهٔ جلالش به تقصیر عبادت معترف که «ما عبدناک حقّ عبادتک» ب) همه غیبی تو بدانی همه عیبی تو بپوشی / همه بیشی تو بکاهی همه کمّی تو فزایی ج) خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد / ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت‌الحزن است د) برکش ز سر این سپید معجر / بنشین به یکی کبود اورند ه) هر کسی کاو دور ماند از اصل خویش / باز جوید روزگار وصل خویش و) سودای عشق از زیرکی جهان بهتر ارزد و دیوانگی عشق بر همهٔ عقل‌ها افزون آید.	۴
۲۱	**مقصود دکتر باستانی پاریزی از عبارت زیر چیست؟** الف) آخرین چراغ امپراتوری روم را موسولینی روشن کرد که چند صباحی تا قلب آفریقا نیز پیش راند اما همه می‌دانیم که «دولت مستعجل» بود.	۰/۲۵
	ب) از بیم عقرب جرارهٔ دموکراسی قرن بیستم ناچار شده به مار غاشیه حکومت سرهنگ‌ها پناه ببرند.	۰/۲۵
۲۲	**کدام گزینه با بیت «هر کسی کاو دور ماند از اصل خویش / بازجوید روزگار وصل خویش» تناسب مفهومی ندارد؟** الف) تو را ز کنگرهٔ عرش می‌زنند صفیر / ندانمت که در این جایگه چه افتاده‌ست ب) خلق چو مرغابیان زاده ز دریای جان / کی کند اینجا مقام مرغ کزان بحر خاست ج) وصال عشق هر کو یافت اینجا / حقیقت شد عیانش جمله اشیا د) حافظا خلد برین خانه موروث من است / اندر این منزل ویرانه نشیمن چه کنم	۰/۵
۲۳	**در جدول زیر هر مفهوم را به بیت مناسب و مرتبط با آن ربط دهید. (یک مفهوم اضافی است.)**	۱

ردیف	بیت	مفهوم
۱	در عالم پیر هر کجا برنایی است / عاشق بادا که عشق خوش سودایی است	فدا کردن جان در راه وطن
۲	گفت دیناری پنهان و خود را وارهان / گفت کار شرع کار درهم و دینار نیست	بیگانه‌ستیزی
۳	همه از بهر تو سرگشته و فرمان‌بردار / شرط انصاف نباشد که تو فرمان نبری	آرزوی عشق برای همه
۴	خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد / ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت‌الحزن است	رشوه‌خواری
		غفلت نکردن از خدا

	جمع بارم	۲۰

باسمه تعالی

پاسخنامه آزمون تشریحی هماهنگ دی‌ماه

پاسخنامه درس: **فارسی** (دورهٔ دوم متوسطه)

پایه: **دوازدهم** (رشته ریاضی و تجربی) تاریخ‌آزمون: **۱۴۰۱/۱۰/۱۸**

پاسخ سؤال ۱: (هر مورد ۰/۲۵ نمره)

الف) برگزیده، برتر

ب) نیرنگ، دورویی، ریاکاری

ج) لازم، ضروری، آنچه خداوند بر بندگانش واجب کرده است.

د) در شب سیر کردن، نام هفدهمین سورهٔ قرآن

(فارسی دوازدهم، درس‌های ۱، ۳، ۷ و ۹)

پاسخ سؤال ۲: (۰/۵ نمره)

گزینهٔ (ب): بحر

(فارسی دوازدهم، درس‌های ۲ و ۷)

پاسخ سؤال ۳: (هر مورد ۰/۵ نمره)

الف) چشمهٔ آبی سرد ← «سرد» وابستهٔ وابسته از نوع صفت مضاف‌الیه است.

(۰/۲۵ نمره) (۰/۲۵ نمره)

ب) اضافی: چشمهٔ آب، سینهٔ کویر، انگارهٔ عشق‌آباد (۰/۲۵ نمره)

وصفی: آبی سرد، تموز سوزان، عشق‌آباد کوچک، هزار و صد سال، همان مهر، همان نشان (۰/۲۵ نمره)

ج) ش: مفعول (۰/۲۵ نمره) مُهر: متمم (۰/۲۵ نمره)

(فارسی دوازدهم، درس‌های ۵ و ۹)

پاسخ سؤال ۴: (۰/۷۵ نمره)

(۰/۲۵ نمره) (۰/۲۵ نمره)

صفت مضاف‌الیه — مضاف‌الیه مضاف‌الیه

اعتصاب کارگران فقیر ایتالیا

(۰/۲۵ نمره)

(فارسی دوازدهم، درس ۹)

پاسخ سؤال ۵: (هر مورد ۰/۵ نمره)

الف) هر کس که فکر جامعه را محترم نداشت

مفعول مسند

ب) محبت چون به غایت رسد آن را عشق خوانند

مفعول مسند

(فارسی دوازدهم، درس ۷)

پاسخ سؤال ۶: (هر مورد ۰/۲۵ نمره)

الف) تجارت

ب) دعا و توجه

(فارسی دوازدهم، صفحه‌های ۲۸ و ۵۳)

پاسخ سؤال ۷: (۰/۵ نمره)

یک غلط املایی وجود دارد. مورد (الف) درست است. (۰/۲۵ نمره)

ثواب غلط است، شکل درست آن: صواب (۰/۲۵ نمره)

(فارسی دوازدهم، صفحهٔ ۵۳)

پاسخ سؤال ۸: (هر مورد ۰/۲۵ نمره)

الف) طاق

ب) حوزه

(فارسی دوازدهم، درس ۸، صفحهٔ ۷۱)

پاسخ سؤال ۹: (هر مورد ۰/۲۵ نمره)

الف) اساس: مفعول

ب) ضمیر «م»: مضاف‌الیه

(فارسی دوازدهم، صفحه‌های ۱۵، ۳۷ و ۴۸)

پاسخ سؤال ۱۰: (۰/۲۵ نمره)

قرینهٔ معنوی

(فارسی دوازدهم، صفحهٔ ۱۲)

پاسخ سؤال ۱۱: (هر مورد ۰/۲۵ نمره)

الف) محمد بهمن‌بیگی

ب) عین‌القضات همدانی

(فارسی دوازدهم، درس‌های ۷ و ۹)

پاسخ سؤال ۱۲: (هر مورد ۰/۲۵ نمره)

الف) پروانه نماد عاشق حقیقی

ب) نی نماد مولانا یا هر انسان عارف و صاحب‌دلی که از جایگاه حقیقی خود دور مانده است.

(فارسی دوازدهم، درس‌های ۱ و ۶)

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

پاسخ سؤال ۱۳: (هر مورد ۰/۲۵ نمره)

الف) تلمیح ب) تشبیه

(فارسی دوازدهم، درس‌های ۱، ۳، ۷ و ۸)

پاسخ سؤال ۱۴: (هر مورد ۰/۲۵ نمره)

الف) کنایه از محو شدن، فراموش شدن ب) حسن تعلیل

ج) جناس همسان د) اسلوب معادله

(فارسی دوازدهم، درس‌های ۳، ۵ و ۶)

پاسخ سؤال ۱۵: (هر مورد ۰/۵ نمره)

الف) تا در زمانه باقی است آواز باد و باران ب) دست از مس وجود چو مردان ره بشوی

ج) روزگاران ـ حتی د) حق ـ بالله

(فارسی دوازدهم، صفحه‌های ۲۲ و ۵۷)

پاسخ سؤال ۱۶: (۰/۵ نمره)

الف (۰/۲۵ نمره) ـ شاعر برای نشستن برف بر روی کوه دماوند دلیل شاعرانه و غیرواقعی ذکر کرده است. (۰/۲۵ نمره)

(فارسی دوازدهم، صفحهٔ ۳۵)

پاسخ سؤال ۱۷: (هر مورد ۰/۵ نمره)

الف) دعوت به قیام و مبارزه با ظلم ب) سخت و خطرناک بودن راه عشق

(فارسی دوازدهم، درس‌های ۵ و ۶)

پاسخ سؤال ۱۸: (۰/۵ نمره)

عشق زندگی‌بخش است. کسی که از عشق بی‌بهره است، مرده‌ای بیش نیست.

(فارسی دوازدهم، درس ۷)

پاسخ سؤال ۱۹: (۰/۵ نمره)

شاعر در این شعر به پدیده‌های طبیعت اشاره می‌کند که هر کدام به نوعی به ذکر و تسبیح و عبادت خداوند مشغول‌اند و چه خوب است که انسان نیز هم‌نوا و همراه با آنها به عبادت خداوند مشغول باشد.

(فارسی دوازدهم، درس ۹)

پاسخ سؤال ۲۰: (۴ نمره)

الف) ساکنان و عبادت‌کنندگان کعبهٔ بزرگی و شکوه خداوند، به کوتاهی خود در عبادت اعتراف می‌کنند که ما تو را آنچنان که شایستهٔ توست عبادت نکردیم. (۰/۷۵ نمره)

ب) همهٔ پنهان‌ها بر تو آشکار است و همهٔ گناهان را می‌پوشانی همهٔ کمی‌ها و افزونی‌ها برخواست توست. (۰/۷۵ نمره)

ج) سرزمینی که بیگانگان بخواهند آن را آباد کنند، آنقدر به حال آن گریه کن که اشک‌هایت آن را ویران کند که خانهٔ اندوه است. (۰/۷۵ نمره)

د) سکون و گوشه‌گیری را رها کن و خودت اختیار امور و قدرت را به دست بگیر. (۰/۷۵ نمره)

ه) کسی که از جایگاه حقیقی خودش دور بماند، همیشه به دنبال بازگشت به همان جاست. (۰/۵ نمره)

و) جنون حاصل از عشق بهتر از هوشیاری است و عشق همواره بر عقل برتری دارد. (۰/۵ نمره)

(فارسی دوازدهم، درس ۱ تا ۹)

پاسخ سؤال ۲۱: (هر مورد ۰/۲۵ نمره)

الف) ناپایداری قدرت‌های مادی

ب) از ترس مشکل بدی در دام مشکل بزرگ‌تر افتادن: از چاله درآمدن و به چاه افتادن

(فارسی دوازدهم،درس ۹، صفحهٔ ۶۲)

پاسخ سؤال ۲۲: (۰/۵ نمره)

مورد (ج)

مفهوم بیت سوال و موارد الف، ب و د بازگشت به اصل

مورد ج: دیدن معشوق در همه اشیا نتیجه وصال در این دنیاست.

(فارسی دوازدهم، صفحهٔ ۴۶)

پاسخ سؤال ۲۳: (هر مورد ۰/۲۵ نمره)

۱) آرزوی عشق برای همه ۲) رشوه‌خواری ۳) غفلت نکردن از یاد خدا ۴) بیگانه‌ستیزی

(فارسی دوازدهم، صفحهٔ ۲۶)